

KLASA: UP/I-344-01/23-05/05
URBROJ: 376-05-1-24-31
Zagreb, 16. svibnja 2024.

Na temelju članka 16. stavka 1. točke 4. i članka 107. stavak 1. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22 i 14/24) radi provođenja regulatorne obveze nadzora cijena na tržištu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji i na tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa i određivanja naknada unutar Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa i pripadajućih dodataka, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti je na sjednici održanoj 16. svibnja 2024. donijelo

ODLUKU

1. Trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21 određuju se cijene na tržištu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji i na tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa kako slijedi, pri čemu definirane cijene predstavljaju najvišu razinu cijena te izmjene i dopune Standardne ponude Hrvatskog telekoma d.d. za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa i pripadajućih dodataka kako slijedi:

1.1.

U Dodatku 1 „CIJENE ZA TRADICIONALNE DIGITALNE VODOVE PUTEM SDH, PDH I (S)HDSL TEHNOLOGIJE“ u članku 2. stavak 2.1. „*Naknada za priključenje usluge*“ određuje se najviša razina jednokratnih naknada „*Pristup u mrežu, po priključnoj točki*“ kako slijedi:

Usluga	Cijena [EUR/jednokratno]
Pristup u mrežu, po priključnoj točki - za sve brzine prijenosa	472,19

1.2.

U Dodatku 2 „CIJENE ZA VODOVE PUTEM ETHERNET TEHNOLOGIJE“ u članku 2. stavak 2.1. „*Naknada za priključenje usluge*“ određuje se najviša razina jednokratna naknada „*Pristup u mrežu, po priključnoj točki*“ kako slijedi:

Usluga	Cijena [EUR/jednokratno]
Pristup u mrežu, po priključnoj točki - za sve brzine prijenosa	472,19

1.3.

U Dodatku 3 „CIJENE ZA VODOVE PUTEM xWDM TEHNOLOGIJE“ u članku 2. stavak 2.1. „Naknada za priključenje usluge“ određuje se najviša razina jednokratna naknada „Pristup u mrežu, po priključnoj točki“ kako slijedi:

Usluga	Cijena [EUR/jednokratno]
Pristup u mrežu, po priključnoj točki - za sve brzine prijenosa	811,25

1.4.

Za sve ostale veleprodajne usluge koje se pružaju putem Ethernet tehnologije mijenja se:

- naknada za promjenu konfiguracije u iznosu od 75,01 EUR /jednokratno po priključnoj točki ili po linku,
- naknada za uslugu preseljenja na novu adresu - za sve brzine u iznosu od 944,37 EUR /jednokratno).

1.5.

U Dodatku 15 „UVJETI KORIŠTENJA VELEPRODAJNE USLUGE MOBILE BANDWITH BACKHAULING“ u članku 2. stavak 2.7. „Cjenik usluge“ određuje se najviša razina jednokratna naknada za priključenje usluge kako slijedi:

Usluga	Cijena [EUR/jednokratno]
Usluga - pristup u mrežu, po svakom pristupu- za sve brzine prijenosa	944,37

1.6.

U Dodatku 15 „UVJETI KORIŠTENJA VELEPRODAJNE USLUGE MOBILE BANDWITH BACKHAULING“ u članku 2. stavak 2.7. „Cjenik usluge“ određuje se najviša razina jednokratna naknada u Tablici 5. *Jednokratne naknade i ostale usluge* kako slijedi:

- naknada za uslugu preseljenja na novu adresu - za sve brzine od 944,37 EUR /jednokratno
- naknada za jednokratnu uslugu promjene konfiguracije – po PT mijenja se u 75,01 EUR /jednokratno

1.7.

U Dodatku 17 „UVJETI KORIŠTENJA VELEPRODAJNE USLUGE BANDWIDTH BACKHAULING“ u članku 2. stavak 2.2.1. „Naknada za priključenje usluge (za P2MP i P2P rješenja)“ mijenja se najviša razina jednokratne naknade za:

- uslugu „Pristup u mrežu (stalna svota, po svakoj priključnoj točki)“ brzine 2 Mbit/s u 944,37 EUR/jednokratno umjesto 931,86 EUR/jednokratno.

1.8.

U Dodatku 18 „UVJETI KORIŠTENJA VELEPRODAJNE USLUGE CARRIER ETHERNET“ u članku 2. stavak 2.2.1. „*Naknada za priključenje usluge Carrier Ethernet*“ u pripadajućoj tablici mijenja se jednokratna naknada za priključenje za:

- za Metro liniju, dvije pristupne točke u jednoj županiji i linija između njih
- za Međugradsku liniju, dvije pristupne točke u dvije županije i linija između njih

na način da najviša razina jednokratne naknade po liniji vrijedi za sve brzine i iznosi 944,37 EUR/jednokratno umjesto 931,86 EUR/jednokratno te

- za Metro mrežu, jedna pristupna točka kada se cijela mreža nalazi u jednoj županiji i
- za Međugradsku mrežu, jedna pristupna točka kada se cijela mreža prostire između županija

na način da najviša razina jednokratne naknade po liniji vrijedi za sve brzine i iznosi 472,19 EUR/jednokratno umjesto 465,93 EUR/jednokratno.

1.9.

U Dodatku 18 „UVJETI KORIŠTENJA VELEPRODAJNE USLUGE CARRIER ETHERNET“ u članku 2. stavak 2.2.2. „*Naknada za priključenje dodatne usluge*“ u pripadajućoj tablici mijenja se najviša razina jednokratne naknade za priključenje dodatne usluge, jednokratno:

- za Metro liniju, dvije pristupne točke u jednoj županiji i linija između njih
- za Međugradsku liniju, dvije pristupne točke u dvije županije i linija između njih

na način da najviša razina jednokratne naknade po liniji iznosi 944,37 EUR/jednokratno umjesto 931,86 EUR/jednokratno te

- za Metro mrežu, jedna pristupna točka kada se cijela mreža nalazi u jednoj županiji i
- za Međugradsku mrežu, jedna pristupna točka kada se cijela mreža prostire između županija

na način da najviša razina jednokratne naknade po pristupnoj točki iznosi 472,19 EUR/jednokratno umjesto 465,93 EUR/jednokratno.

2. Jednokratne naknade iz točke 1 izreke ove odluke, koje se odnose na prijenosni segment usluga visokokvalitetnog pristupa iz točke 1 izreke ove odluke primjenjuju se samo na prijenosnim segmentima koji se ne nalaze na relacijama između naselja koja prema popisu naselja pripadaju tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa - konkurentne relacije, a kako je definirano analizom tog mjerodavnog tržišta.
3. Jednokratne naknade iz točke 1 izreke ove odluke vrijede 3 (tri) godine od datuma početka njihove primjene.

4. Obvezuje se Hrvatski Telekom d.d. najkasnije 15 dana od donošenja ove odluke objaviti na svojim internetskim stranicama Standardnu ponudu Hrvatskog telekoma d.d. za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa i pripadajuće dodatke s ugrađenim izmjenama iz točke 1. izreke ove odluke, pri čemu se izmjene primjenjuju u roku od 30 dana od donošenja ove odluke.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) je odlukom o analizi tržišta veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji od 8. srpnja 2020. (KLASA: UP/I-344-01/20-03/02, URBROJ: 376-05-1-20-13, dalje: analiza tržišta M4) odredila trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d. (dalje: HT) obvezu nadzora cijena za sljedeće usluge:

- usluga tradicionalnih digitalnih iznajmljenih vodova putem SHDSL tehnologije;
- usluga veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa putem Ethernet tehnologije različite razine kvalitete;
- usluga visokokvalitetnog pristupa putem xWDM prijenosne tehnologije.

Isto tako, HAKOM je odlukom o analizi tržišta veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa od 8. srpnja 2020. (KLASA: UP/I-344-01/20-03/01, URBROJ: 376-05-1-20-8; dalje: analiza tržišta exM14) trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d. (dalje: HT) odredio obvezu nadzora cijena na tržištu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji – nekonkurentne relacije za sljedeće usluge:

- usluga veleprodajnog prijenosnog segmenta usluga veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa putem Ethernet tehnologije različite razine kvalitete,
- usluga veleprodajnog prijenosnog segmenta usluga visokokvalitetnog pristupa putem xWDM prijenosne tehnologije.

S obzirom da su usluge na tržištu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa (dalje: tržište M2¹) i usluge na tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa (dalje: tržište exM14) međusobno komplementarne, veleprodajne usluge visokokvalitetnog pristupa sastoje se od usluga s jednog i drugog tržišta. Sukladno navedenom, veleprodajne usluge koje su definirane u Standardnoj ponudi HT-a za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa (dalje: Standardna ponuda) uključuju usluge s oba tržišta.

Također, potrebno je istaknuti da u Standardnoj ponudi nisu definirane veleprodajne usluge koje uključuju samo zaključni ili samo prijenosni segment, odnosno veleprodajne usluge definirane Standardnom ponudom su definirane kao cjelina koja sadrži oba segmenta. Nadalje, iako je tržište exM14 zemljopisno segmentirano te se regulira samo jedan dio tog veleprodajnog tržišta (Tržište veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa - nekonkurentne relacije), HAKOM je za određivanje troškova usluga visokokvalitetnog pristupa u prijenosnom segmentu, koje se nadoknađuju kroz mjesečne naknade, uzeo u obzir sve troškove HT-ove prijenosne mreže, budući da iz razloga prstenaste topologije mreže HT-a u prijenosnom segmentu nije moguće razdvojiti

¹ Preporukom Europske komisije o mjerodavnim tržištima od 18.12.2020. bivše tržište veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa M4 iz preporuke o mjerodavnim tržištima iz 2014. postalo je tržište M2 (Tržište namjenskog kapaciteta)

troškove po relacijama između naselja, na način kako je tržište podijeljeno na konkurentne i nekonkurentne relacije.

Stoga će se, u okviru ovoga postupka, odrediti cijene usluga visokokvalitetnog pristupa na način da se jednokratne naknade obvezno primjenjuju na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, osim na usluge visokokvalitetnog pristupa u prijenosnom segmentu koji pripadaju Tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata – konkurentne relacije, odnosno koji su realizirani između naselja koja se nalaze na popisu „konkurentnih naselja“ (popis naselja između kojih su uspostavljeni vodovi prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa koji pripadaju Tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa - konkurentne relacije). U skladu s tim, donesena je odredba iz točke 2 izreke ove odluke, kojom se obvezna primjena jednokratnih naknada iz točke 1 ove odluke propisuje samo za prijenosne segmente koji pripadaju *tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa - nekonkurentne relacije*, odnosno ne nalaze se između naselja koja prema popisu naselja pripadaju tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga visokokvalitetnog pristupa - konkurentne relacije, a kako je definirano analizom tog mjerodavnog tržišta.

Nastavno na sve prethodno navedeno, HAKOM u ovom postupku, određuje jednokratne naknade veleprodajnih usluga visokokvalitetnog pristupa koje su trenutno definirane u Standardnoj ponudi Hrvatskog telekoma d.d. za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa (dalje: Standardna ponuda):

- Usluga tradicionalnog digitalnog iznajmljenog voda putem SHDSL tehnologije
- Usluga iznajmljenog voda putem Ethernet tehnologije
- Usluga iznajmljenog voda putem xWDM tehnologije
- Usluga Carrier Ethernet
- Usluga Mobile bandwidth backhauling
- Usluga Bandwidth backhauling

S obzirom na gore navedeni popis usluga visokokvalitetnog pristupa koje su definirane Standardnom ponudom, HAKOM ističe da u ovom postupku neće definirati mjesečne naknade sljedećih usluga visokokvalitetnog pristupa koje su također dio Standardne ponude:

- Usluga Data paket XL, M i S
- Usluga Carrier Core paket I
- Usluga Carrier Core paket II

Usluge Data paket XL, M i S te Carrier Core paket I i II su po svojim tehničkim značajkama i namjeni potpuno identične uslugama iznajmljenih vodova (xWDM, SHDSL, Ethernet), Carrier Ethernet (P2P ili MP2MP), a razlikuju se po jediničnoj cijeni, dakle HAKOM zaključuje da nije riječ o posebnim uslugama nego o paketima već postojećih usluga na koje se primjenjuju popusti na količinu i trajanje ugovorne obveze.

Naime, usluge Data paket XL, M i S te Carrier Core paket I i II sastoje se od skupa xWDM iznajmljenih vodova, Ethernet iznajmljenih vodova, SHDSL iznajmljenih vodova te usluge Carrier Ethernet (linija ili mreža), neovisno o tome na kojim relacijama (konkurentnim ili nekonkurentnim) su uspostavljeni prijenosni segmenti tih usluga koje su sastavni dio paketa. U odnosu na istovrsne samostalne usluge HT je definirao količinske popuste (u broju vodova/priključnih točaka i kapacitetima) te popuste na vrijeme trajanja ugovorne obveze. HAKOM ističe da su takvi popusti u skladu s odredbama mjerodavnih analiza tržišta, gdje je HT-u dozvoljeno davanje takvih popusta.

Također, HT je postupio sukladno obvezama iz analiza tržišta kada je te popuste odnosno cijene koje su rezultat tih popusta objavio u Standardnoj ponudi.

Što se tiče samih popusta, HAKOM ističe da se popusti ne mogu odrediti na temelju rezultata BU-LRIC+ troškovnog modela (dalje: Troškovni model), kao što je to primjerice određeno u slučaju BSA usluga koje se temelje na svjetlovodnoj infrastrukturi, budući da Troškovni model nije izrađen na način da može odrediti nižu razinu troška u slučaju naručivanja veće količine jedinica usluga visokokvalitetnog pristupa i/ili obvezivanja korištenja tih usluga na duže razdoblje.

Dakle, s obzirom da se popusti na količinu i rok trajanja ugovorne obveze ne mogu odrediti na temelju Troškovnog modela, HAKOM je u postupku određivanja mjesečnih naknada zaključio da je opravdano definirati mjesečne naknade samostalnih usluga koje su sastavni dio usluge Data paket XL, M i S te Carrier Core paket I i II, a odobravanje popusta, sukladno odredbama mjerodavnih analiza tržišta prepustiti HT-u, uz obvezno poštivanje obveza transparentnosti i nediskriminacije kod odobravanja takvih popusta. Isto je prema mišljenju HAKOM-a primjenjivo i u ovom postupku određivanja jednokratnih naknada. Dakle, HAKOM je stava da HT, s obzirom da HAKOM u ovom postupku određuje najvišu razinu jednokratnih naknada, može na usluge Data paket XL, M i S te Carrier Core paket I i II primijeniti iste ili niže cijene jednokratnih naknada koje su određene za odgovarajuće samostalne usluge, ako se te usluge, odnosno vodovi, pružaju na relacijama koje su podložne regulaciji cijena.

Trenutno važeće jednokratne naknade za regulirane veleprodajne usluge na tržištu M4 HAKOM je odredio odlukom od 29. prosinca 2022. godine (KLASA: UP/I-344-01/21-05/03, URBROJ: 376-05-22-87) te su objavljene u Standardnoj ponudi Hrvatskog Telekomu d.d. za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa i pripadajućim dodacima.

HAKOM je pokrenuo postupak izmjene jednokratnih naknada jer smatra da je potrebno ažurirati trošak radnog sata zaposlenika koji obavljaju aktivnosti koje su uključene u izračun jednokratnih naknada te nastavno na primjedbu Europske komisije prilikom usvajanja odluke o trenutno važećim jednokratnim naknadama. Naime, Europska komisija je istaknula „*da je potrebno pravodobno revidirati regulirane cijene, odnosno pozvala je HAKOM da razmotri novo preispitivanje jednokratnih naknada nakon ažuriranja BU-LRIC+ troškovnog modela u 2023. ako obveza nadzora cijena u trenutnom obliku ostane opravdana te da u svakom slučaju postupak izmjene jednokratnih naknada provede najkasnije u roku od pet godina*“. Nastavno na navedenu primjedbu Europske komisije, a uzimajući u obzir da je obveza nadzora cijena i nakon provedenih analiza tržišta ostala opravdana te da je HAKOM tijekom 2023. ažurirao BU-LRIC+ troškovni model, HAKOM je odlučio da će pravodobno preispitati jednokratne naknade i provesti odgovarajući postupak određivanja novih jednokratnih naknada. Stoga je HAKOM, kako bi se i u budućem razdoblju jednokratne naknade ažurirale u isto vrijeme kada i mjesečne naknade, u točki 3 izreke propisao da jednokratne naknade vrijede 3 (tri) godine od datuma početka njihove primjene.

Pretpostavke za izračun jednokratnih naknada su ostale iste kao i u postupku koji je HAKOM vodio 2022. godine (KLASA: UP/I-344-01/21-05/03, URBROJ: 376-05-22-87). Izračun jednokratnih naknada HT-a sastoji se od specifikacije aktivnosti koje su potrebne za realizaciju pojedinog veleprodajnog zahtjeva, specifikacije zadataka koje je potrebno odraditi u mreži HT-a te internog troška sata rada zaposlenika HT-a koji obavljaju potrebne aktivnosti.

Interni prosječni trošak sata rada (*hourly rate per FUB - HRPF*) HT-ovih zaposlenika računa se na razini funkcionalnog područja (*Funktionsbereich - FUB*). U izračun HRPF-a su uključeni primarni troškovi na organizacijskim, funkcionalnim i projektnim mjestima troškova na kojima su evidentirani ljudski resursi. Ukupni troškovi po izabranim FUB-ovima i definiranim troškovnim kategorijama koje se od ukupnih troškova uzimaju u izračun, dijele se s ukupnim brojem internih i vanjskih zaposlenih radnika na određenom FUB-u i prosječnim godišnjim brojem radnih sati po radniku za određenu godinu. Za izračun jednokratnih naknada u ovom postupku uzima se prosječan interni trošak sata rada na FUB-u „Jezgrene i servisne platforme“ iz 2022. godine.

Tako izračunati interni trošak sata rada uvećan je za prosječnu stopu ostvarene inflacije u RH u 2023. koja je objavljena od strane Državnog zavoda za statistiku (DZS) u iznosu od 8%, dok je za 2024. i 2025. korišten podatak o visini očekivane stope inflacije za RH objavljen od strane Europske komisije u iznosu 2,40% (2024.) i 1,60% (2025.) Za razdoblje do 2027. korištena je pretpostavka da će stopa inflacije ostati konstantna u iznosu od 1,60%.

Navedene stope inflacije istovjetno su primjenjene u ažuriranom BU-LRIC+ modelu kod izračuna trenda OPEX troškova te HAKOM smatra da isti iznos inflacije treba uključiti i u izračun internog troška radnog sata za jednokratne naknade za razdoblje trajanja od tri (3) godine.

Neke od aktivnosti, poput izrade tehničkih rješenja povezivanja na sustav, pred analiza spojnog puta, kabliranja portova, ne obavljaju interni zaposlenici HT-a nego vanjski izvođači. U tim slučajevima u izračun troškova tih aktivnosti su uzeti stvarni troškovi koje HT plaća svojim vanjskim izvođačima. U Priritku 1 dana je specifikacija aktivnosti i zadataka i procijenjeni troškovi tih aktivnosti koji su uzeti u obzir prilikom određivanja jednokratnih naknada koje su predmet ove odluke.

U izračunu nisu uzete u obzir aktivnosti i troškovi tzv. „*WS provisioning*“ troškova i to iz razloga jer se ti troškovi u cijelosti nadoknađuju kroz mjesečne naknade. Naime, veleprodajni specifični troškovi koji pokrivaju troškove veleprodaje (poput obrade veleprodajnih zahtjeva, naplate, izdavanja računa i slično) uključeni su u BU-LRIC+ troškovni model kao dodatak na mrežne troškove te se ti troškovi nadoknađuju kroz mjesečne naknade.

Veleprodajni specifični troškovi koji se nadoknađuju kroz mjesečne naknade obuhvaćaju sljedeće troškove: trošak veleprodajnog osoblja, troškove obrade zahtjeva, troškove izdavanja i naplate računa, troškove licenci i troškove nenaplativih potraživanja (*bad debt*). Stoga je opravdano, radi izbjegavanja dvostruke nadoknade istih troškova, iz izračuna jednokratnih naknada ukloniti tzv. „*WS provisioning*“ troškove.

U izračun je uzeto u obzir da *usluga preseljenja* vrijedi za sve veleprodajne usluge koje se temelje na Ethernet tehnologiji na način da je dodana jednokratna naknada za uslugu preseljenja na novu adresu - za sve brzine jednakog iznosa. Ova usluga preseljenja kao i usluga promjene konfiguracije je primjenjiva za sve veleprodajne usluge temeljene na Ethernet tehnologiji.

U izračunu nisu uzete u obzir aktivnosti i troškovi pozadinskog ureda veleprodaje i SMC radne jedinice u dijelu automatske obrade budući da su njihovi troškovi već obuhvaćeni mjesečnim naknadama kroz specifične veleprodajne troškove.

S obzirom da se specifikacija aktivnosti i trajanje aktivnosti koje su uključene u izračun troška jednokratnih naknada nisu promijenile od studenog 2022. kada su određene trenutno važeće jednokratne naknade, HAKOM je u ovom postupku smatrao potrebnim ažurirati samo vrijednost sata rada zaposlenika i vrijednost WACC-a.

Sukladno članku 30. ZEK-a, o prijedlogu odluke provedeno je javno savjetovanje u trajanju od 22. ožujka do 22. travnja 2024. te je komentar dostavio samo Telemach Hrvatska d.o.o. U Pravitku 2, koji je sastavni dio ove odluke, dani su odgovori na komentare zaprimljene na javnom savjetovanju.

Slijedom svega navedenog, HAKOM je temeljem članka 16. stavka 1. točke 4. i članka 107. stavak 1. ZEK-a odlučio kao u izreci ove odluke te se primjenom cijena iz ove odluke, prestaju primjenjivati cijene iz odluke od 29. prosinca 2022. godine (KLASA: UP/I-344-01/21-05/03, URBROJ: 376-05-22-87).

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Privitak 1 - Specifikacija aktivnosti i zadataka koji su uzeti u obzir prilikom izračuna jednokratnih naknada iz ove odluke
Privitak 2 - Odgovori na komentare pristigle na javnom savjetovanju

Privitak 1 - Specifikacija aktivnosti i zadataka koji su uzeti u obzir prilikom izračuna jednokratnih naknada iz ove odluke



Specifikacija
aktivnosti i zadataka

Privitak 2 - Odgovori na komentare pristigli na javnom savjetovanju

Zaprimljeni komentari:			
Br.	Autor	Komentar	Odgovor
1.	Telemach	<p>Telemach ističe kako HAKOM navodi u obrazloženju predmetnog prijedloga o određivanju jednokratnih naknada na tržištu M2 i ex M14 da se pretpostavke za izračun jednokratnih naknada nisu mijenjale te ostaju iste kao i u postupku koji je HAKOM vodio 2022. godine (KLASA: UP/I-344-01/21-05/03, URBROJ: 376-05-22-87).</p> <p>Navedeno znači da ključni utjecaj na povećanje iznosa jednokratnih naknada ima povećanje prosječnog troška sata rada (hourly rate per FUB - HRPF) zaposlenika HT-a na razini funkcionalnog područja (Funktionsbereich - FUB).</p> <p>Prema obrazloženju prijedloga Odluke HAKOM je isključivo iz HT-ovih podataka utvrdio prosječan interni trošak sata rada na FUB-u „Jezgrene i servisne platforme“ iz 2022. godine te isti uvećao za prosječnu stopu ostvarene inflacije u RH u 2023. godini u iznosu od 8% (prema podacima Državnog zavoda za statistiku). Za 2024. i 2025. godinu korišten je podatak o visini očekivane stope inflacije za RH objavljen od strane Europske komisije u iznosu od 2,40% (2024.) i 1,60% (2025.) za razdoblje do 2027. godine korištena je pretpostavka o stopi inflacije od 1,60%.</p> <p>U odnosu na navedene pretpostavke, Telemach ističe da prvenstveno nije jasno zbog čega se trošak sata rada dovodi u izravnu vezu s inflacijom i njezinim kretanjima. Naime, inflacija nema direktan utjecaj na trošak sata rada niti ta dva kretanja treba poistovjećivati. Prilikom razmatranja troška sata rada, jedini relevantni podaci bi trebali bi podaci Državnog zavoda za statistiku o kretanjima bruto troška sata rada, a koji su dovoljno specifični i granularni da je moguće koristiti upravo podatke o kretanjima troška rada u telekomunikacijama.</p> <p>Nije jasno iz kojih razloga HAKOM smatra inflaciju jedinim relevantnim podatkom temeljem kojeg izračunava trošak sata rada. Smatramo da bi, kada se već na tome temelji povećanje troška, bilo nužno da HAKOM obrazloži svoj stav. Pogotovo uzimajući u obzir da su javno dostupni drugi podaci koje</p>	<p>Ne prihvaća se</p> <p>Budući da je u ovom postupku HAKOM trebao trošak radnog sata HT-a, a kako bi izračunao jednokratne naknade djelatnika HT-a, HAKOM je koristio podatke od HT-a o troškovima radnog sata djelatnika na razini funkcionalnog područja.</p> <p>HAKOM je na temelju tih troškova izračunao bazični trošak radnog sata za 2022. godinu, a stopa inflacije je služila kao prilagodba budućeg trenda za izračun troška radnog sata u narednom razdoblju, na isti način kako je uzeta u obzir i u BU-LRIC+ troškovnom modelu.</p> <p>Upravo iz razloga izračuna jednokratnih naknada za razdoblje od tri godine podaci Državnog zavoda za statistiku nisu relevantni iz razloga što isti daju pregled povijesnih podataka.</p>

je moguće iskoristiti, a i koji mogu služiti kao podloga za projekcije za buduća razdoblja.

Nadalje, **nejasno je i zašto se prosječan trošak sata rada utvrđuje isključivo iz podataka dostavljenih od strane HT-a**, kada na tržištu postoje pružatelji istih ili sličnih aktivnosti od kojih je bilo moguće (i potrebno) zatražiti podatke o trošku sata. Temeljem toga, HAKOM je mogao (i trebao) objektivno izračunati stvaran prosječan trošak sata rada i ne ovisiti isključivo o jednostranim podacima jednog operatora čiji je interes prikazati trošak sata rada što je moguće većim.

Zaključno, HAKOM navodi da „*Neke od aktivnosti, poput izrade tehničkih rješenja povezivanja na sustav, pred analiza spojnog puta, kabliranja portova, ne obavljaju interni zaposlenici HT-a nego vanjski izvođači. U tim slučajevima u izračun troškova tih aktivnosti su uzeti stvarni troškovi koje HT plaća svojim vanjskim izvođačima.*“

Telemach razumije da je to bila situacija do 1.1.2024. godine i da su za HT određene aktivnosti izvršavali zaposlenici Ericsson Nikola Tesla Servisi d.o.o. **Međutim, nesporno je da od 1.1.2024. godine pa nadalje aktivnosti vanjskih izvođača ne postoje odnosno sve se obavljaju unutar HT-a, a obzirom na to da je HT od navedenog datuma preuzeo tehnološku jedinicu od Ericsson Nikola Tesla Servisi d.o.o. te ju inkorporirao u HT.** Potpuno je nejasno iz obrazloženja HAKOM-a je li ta vrlo bitna činjenica uzeta u obzir prilikom donošenja ovog prijedloga odluke, a ako nije svakako morao biti uzeta u obzir prije donošenja finalne odluke o jednokratnim naknadama. Naime, takva promjena u poslovanju, zasigurno za HT predstavlja značajne uštede, između ostalog i uštede na trošku sata rada jer je neminovno da se vanjskom izvođaču takva aktivnost plaćala više nego što bi se plaćala da se radi o internim zaposlenicima. **Ako samo uzmemo u obzir da je Ericsson Nikola Tesla Servisi d.o.o. na tim aktivnostima zaradivao određenu maržu, nesporno je da internom odradom tih aktivnosti unutar HT-a dolazi do ušteda, a što onda mora i rezultirati smanjenjem troška za operatore korisnike kroz niže jednokratne naknade koje se na tom istom trošku baziraju.**

Stoga, ljubazno molimo HAKOM da izvrši detaljniju i obuhvatniju analizu troška sata rada uzimajući u obzir ovdje iznesene komentare te da temeljem toga revidira jednokratne naknade iz ovog prijedloga Odluke.

Nastavno na navod Telemacha „*da od 1.1.2024. pa nadalje aktivnosti vanjskih izvođača ne postoje odnosno sve se obavljaju unutar HT-a a obzirom na to da je HT od navedenog datuma preuzeo tehnološku jedinicu od Ericsson Nikola Tesla Servisi d.o.o. te ju inkorporirao u HT*“, HAKOM napominje kako je osnovica za sve troškove kao referentna godina uzeta 2022., budući da se svi troškovi koji su ulazni podaci u BULRIC+ troškovnom modelu temelje na troškovima iz 2022.

Stoga HAKOM smatra kako se izmjena u poslovanju koja se dogodila 1.1.2024. ne može uzeti u obzir prilikom definiranja jednokratnih naknada za razdoblje za koje se donosi ova Odluka. Naime, promjene u poslovanju, koje mogu donijeti određene uštede se ne mogu osjetiti odmah ih razloga što su ugovori po ranije definiranim cijenama još uvijek važeći, te će sigurno potrajati još neko vrijeme dok se uštede u tom dijelu pokažu.

Prilikom ažuriranja jednokratnih naknada za naredno razdoblje HAKOM će svakako uzeti u obzir ovu promjenu u poslovanju HT-a.